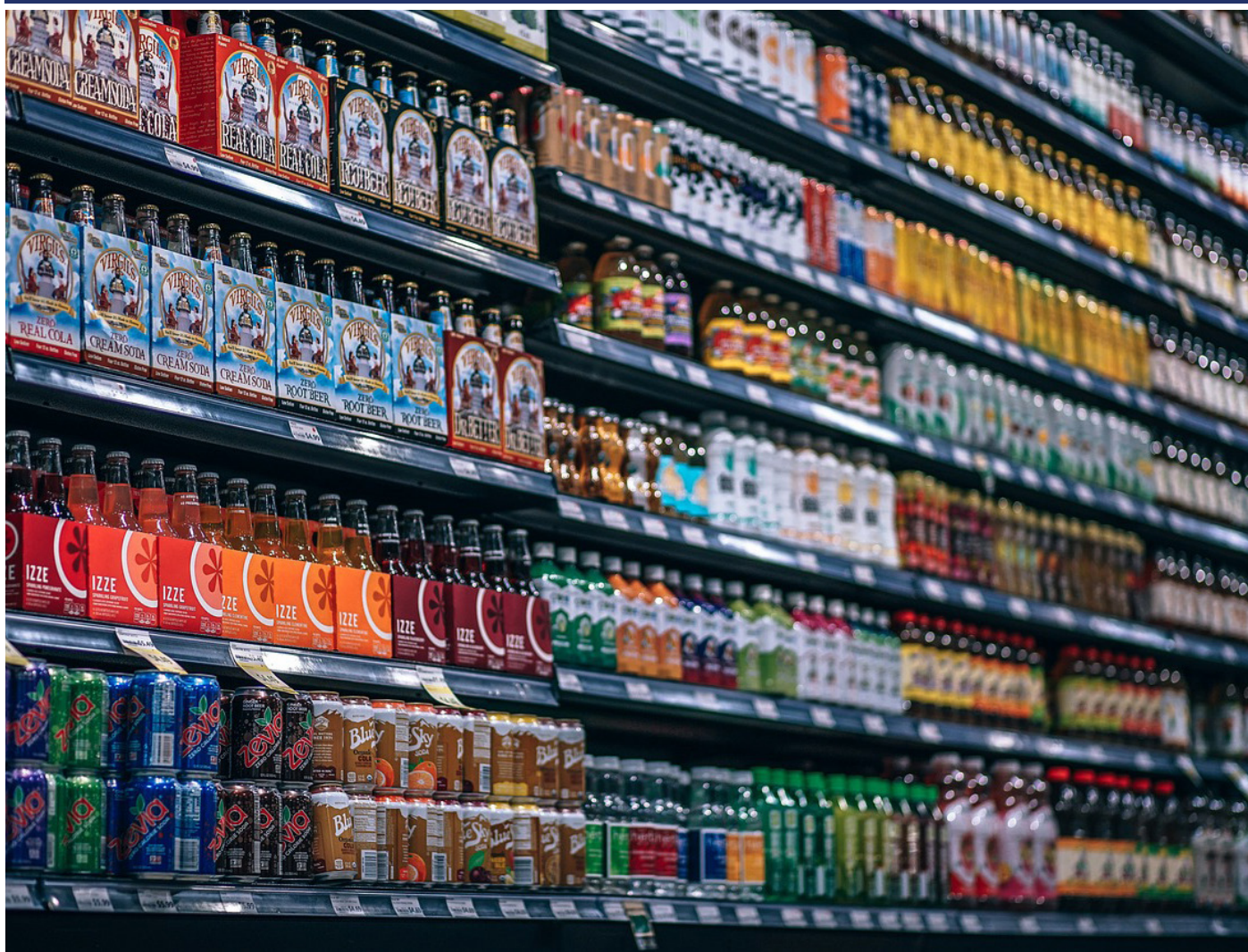

GTIN számkiadás szabályai a DRS rendelethez kapcsolódóan

Gyakorlati példák italtermékekre
vonatkozóan

2024. február 13.
v1.3

Általános bevezető

Az italcsomagolásokra vonatkozó, kötelező visszaváltási díjas rendszer (Deposit Refund System - DRS) megköveteli a GTIN számok alkalmazását. Tekintettel arra, hogy a GS1 Magyarország Nonprofit Zrt. nem rendelkezik hatáskörrel jogszabályok, illetve jogszabály tervezetek szövegének értelmezésére, így összefoglalónkban az említett DRS érintettségétől függetlenül, kizárólag a GS1 szabványt érintően tájékoztatjuk partnereinket a GS1 Általános Specifikációk és az ahhoz kapcsolódó Számkezelési Szabvány GTIN kiosztással és a GTIN szám váltásával kapcsolatos rendelkezéseiről. Tesszük ezt ugyanakkor a DRS-ben várhatóan érintett termékek példáin keresztül, mivel célunk, hogy a DRS rendszer bevezetése a hazai vállalatok számára minél gördülékenyebben tudjon megvalósulni.

A GTIN szám kiadása

A GTIN szám (Global Trade Item Number, régebbi nevén EAN szám) segítségével egy vállalat egyedileg azonosíthatja az összes kereskedelmi egységét, beleértve a termékeket és szolgáltatásokat is. Olyan kereskedelmi áruk azonosítására szolgál, amelyekre vonatkozóan igény van az **előre meghatározott információ elérésére**, és amely egységek bármely **ellátási lánc bármely pontján árazhatóak, rendelhetőek, számlázhatóak**. Ha a termék bármely előre meghatározott jellemzőjét a kereskedelmi folyamatok szempontjából meg kell különböztetni, akkor a tulajdonságban eltérő terméket is tudni kell megkülönböztetni, amit egy különálló, egyedi, új GTIN kiadásával tudunk biztosítani.

Hazánkban képezhetők olyan azonosító számok a **02, 20-29 GS1 prefixek** segítségével, amelyek kizárólag korlátozott térbeli elosztásban szabadon alkalmazhatók. Az így kapott azonosító számok azonban csak az érintett cégen belül vagy a közvetlen partnerek esetében nyújtanak lehetőséget az azonosításra, ezért azok **nem helyettesítik a GTIN számok használatát**, mivel **nem támogatják a globális piacon történő nyomon követést**.

A 2-essel kezdődő EAN vonalkódban szereplő vagy bármely belső azonosító szám nem egyenértékű a GTIN számmal és nem helyettesíti annak használatát!

Számkiadási felelősség

A GTIN hozzárendelése egy kereskedelmi egységhez annak a felelőssége, aki a kereskedelmi egység adatainak meghatározását garantálja és vállalja.

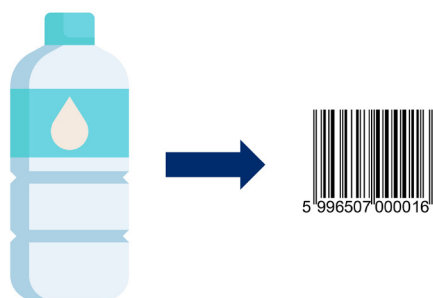

A márkával rendelkező termékek esetében a márkatulajdonos a GTIN kiosztásáért felelős, mivel a márkatulajdonos az a fél, az a szervezet, amely birtokolja a kereskedelmi egység specifikációit és ezáltal az a fél, amely a kereskedelmi egység eredetét garantálni tudja.

A GTIN-ek kiosztására vonatkozó alapvető szabályok minden esetben érvényesek:

- Egy kereskedelmi termékhez hozzá kell rendelni egy GTIN azonosítót, mielőtt azt eladásra kínálják.
- A GTIN-t a termék életciklusát tekintve a lehető leghamarabb hozzá kell rendelni a termékhez, miután meghatározásra került, hogy ki a felelős a GTIN kiosztásáért.
- Az ellátási láncban hátrébb található szereplők (pl. forgalmazó, nagykereskedő, importőr, kereskedő) nem rendelhetnek hozzá más GTIN-t egy olyan árucikkhez, amelynek már van GTIN-je, feltéve, hogy az árucikk nem módosul olyan módon, hogy új GTIN kiadása válik szükségessé a GS1 szabványok szerint (lásd: GTIN [Számkezelési Szabvány](#), például: tanúsítvány feltüntetése a termék címkéjén).
- Amikor egy GTIN-t egy ellátási láncban hátrébb található szereplő rendel hozzá egy kereskedelmi termékhez, ugyanaz a GTIN már nem használható másik kereskedelmi termékhez.

Egy terméktípushoz kizárólag 1 GTIN tartozik

Minden GTIN csak egyetlen terméktípust azonosíthat

GTIN menedzsmentet támogató szoftverünk

A GS1 Magyarország partnereinek jelentős része használja már a [Vonalkódmenedzser](#) platformunkat, amelyben az adatok tárolásán túl az azonosító kulcsok generálását és vonalkódok vagy komplex címkék előállítását is el tudják végezni. A platformon néhány kattintással új GTIN azonosító számokat képezhet termékeire. A rendszer lehetőséget biztosít a kapcsolódó adatok nyilvántartására, biztonságos tárolására, folyamatos hozzáféréssel. A szoftver a GS1 Magyarország Partnerei számára az éves licenc keretében biztosított szolgáltatás.

Felhő-alapú (Cloud technológiára épülő) szolgáltatásunk nem csak segít átlendíteni Partnereinket a szabványalkalmazás kezdeti nehézségein, de megoldást jelent számos üzleti adminisztrációs feladat gyors és egyszerű elvégzésére.

GTIN újbóli felhasználásának tilalma

A gyártók és kereskedők által támogatott szabványmódosítás alapján 2019. január 1. után bármely GTIN-t, amely korábban már hozzá lett rendelve egy kereskedelmi termékhez, nem szabad újra kiosztani egy másik kereskedelmi termék számára. Ez minden kereskedelmi termékre vonatkozik, függetlenül az alkalmazási szektortól.

Alapvető követelmény, hogy a termékek azonosítása pontos és konzisztens legyen.

A GTIN számok többszöri felhasználása káoszt eredményez, elavult és pontatlan katalógusadatok kerülnek a kommunikációs csatornába, valamint az egyértelmű hozzárendelés elvész azoknál a márkáknál, amelyek termékeit több különböző szektorban is értékesítik. További kockázat, hogy a rosszul kommunikált azonosító számokból eredő következmények fennakadásokat eredményezhetnek a folyamatok során, befolyásolhatják a partnerekkel kialakított viszonyt. Adott esetben, egy termékvisszahívás során az érintett felek még a fogyasztók biztonságát is veszélyeztethetik.

GTIN számváltásainak esetei

Részletes információt arra vonatkozóan, hogy mikor kell megváltoztatni egy termék módosulásakor a GTIN-t a [Számkezelési Szabvány](#) tartalmazza. Célja, hogy az ipart segítse következetes döntések meghozatalában a kereskedelmi áruk egyedi azonosítására vonatkozóan a nyitott ellátási láncokban. A GTIN Számkezelési Szabvány előírja, hogy ha egy termék új, akkor annak mindig új GTIN-t kell kiadni az új termék pontos megkülönböztetése érdekében. Jelen kiadványban a következő szabályokat tekintjük át:

GTIN szabály megnevezése	Szükséges új GTIN kiadása alaptermék szintjén?	Szükséges új GTIN kiadása magasabb csomagolási szinten?
1. Új termék bevezetése	IGEN	IGEN
2. Feltüntetett összetétel és funkcionális változása	IGEN	IGEN
3. Feltüntetett nettó tartalom változása	IGEN	IGEN
4. A befoglaló méretek vagy a bruttó tömeg változása	IGEN	IGEN
5. Tanúsítvány, védjegy feltüntetése vagy eltávolítása	IGEN	IGEN
6. Márkanév változása	IGEN	IGEN
7. Promóciós időszak bevezetése	NEM	IGEN
8. Termék mennyiségének változása gyűjtőben, raklapon	NEM ÉRTELMEZHETŐ	IGEN
9. Termékcsomag összetételének változása	IGEN	IGEN

A visszaváltási díjas termék gyártói az őket érintő kötelezettségekről tájékozódjanak a [MOHU weboldalon](#)!

A helyi, nemzeti vagy regionális rendeletek gyakoribb GTIN változásokat is megkövetelhetnek. Az ilyen rendeletek elsőbbséget élveznek a GTIN Számkezelési Szabványban megadott szabályokkal szemben. Továbbá a márkatulajdonosok bármikor megváltoztathatják a GTIN számot, ha azt szükségesnek érzik saját, vásárlói, valamint kereskedelmi partnereik igényei alapján.

GTIN számváltás példák italtermékekre vonatkozóan

1. példa

Üzleti szituáció: Egy 1 literes szörp címkéjén magyar nyelvű a felirat. Bevezetik ugyanezt a terméket a német piacra is, így létrehozzák a terméknek a csak német feliratú változatát. Mindkét termék forgalomban marad. Egyéb paraméter nem módosul a termék esetében. Szükséges új GTIN számot kiosztani a módosult termékre?

Kapcsolódó szabály: A fenti példa esetében [a szabvány 1. pontja](#) az irányadó. A különböző célpiacokra szánt termékek minden jellemzőben megegyeznek, valamint a csomagolásuk is teljesen azonos, kizárólag a feltüntetett információk nyelve tér el.

GTIN:
5996507000016

GTIN:
5996507000023

Megoldás: A két terméknek különböző GTIN számmal kell rendelkeznie, mivel különböző célpiacon történő értékesítésre alkalmasak. Ennek következtében az újonnan bevezetett német nyelvű csomagolással ellátott terméknek **új GTIN számot szükséges kiosztani mind alaptermék, mind pedig minden magasabb csomagolási szinten.**

2. példa

Üzleti szituáció: Egy 1 literes szörp összetevő listája módosul. Készítenek egy zéró, cukormentes változatot a termékből. Az új összetevőlistát feltüntetik a csomagoláson. Szükséges új GTIN számot kiosztani a módosult termékre?

Kapcsolódó szabály: A fenti példa esetében [a szabvány 2. pontja](#) az irányadó. A szabvány ezen pontja szerint új GTIN kiadása szükséges olyan összetételt érintő változás esetén, melynek csomagoláson történő feltüntetését jogszabály írja elő vagy ha a termék tulajdonságaiban a fogyasztó vagy a kereskedelmi partner számára érzékelhető változás történik.

GTIN:
5996507000023

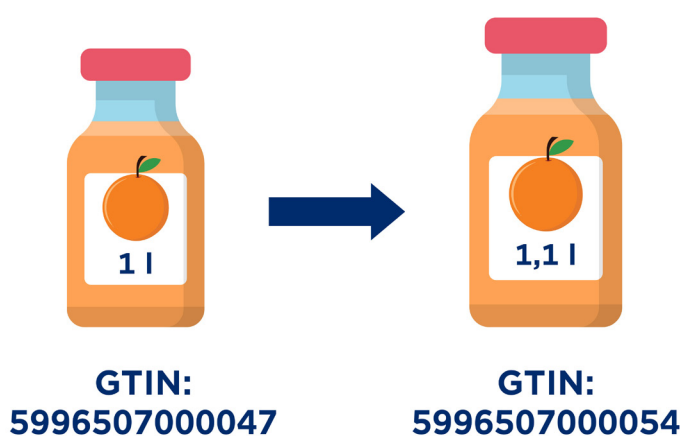
GTIN:
5996507000030

Megoldás: A két terméknek különböző GTIN számmal kell rendelkeznie, mivel a fenti szabályok közül mindkettő érvényesül. Ennek következtében az újonnan bevezetett cukormentes terméknek **új GTIN számot szükséges kiosztani mind alaptermék, mind pedig minden magasabb csomagolási szinten.**

3. példa

Üzleti szituáció: Egy 1 literes szörp új kiszerelésben lesz kapható. 1,1 liter űrtartalmú lesz az új verzió. Szükséges új GTIN számot kiosztani a módosult termékre?

Kapcsolódó szabály: A fenti példa esetében [a szabvány 3. pontja](#) az irányadó. A szabvány ezen pontja szerint ha bármilyen változás (növekedés vagy csökkenés) történik a csomagolásra nyomtatott nettó tartalomban, amelynek a csomagoláson való feltüntetését jogszabály írja elő, akkor egy új GTIN kiadása szükséges. A nettó tartalom, azaz nettó mennyiség a kereskedelmi áru egy adott csomagolásban tartalmazott felhasználható mennyiségeként határozható meg, a címkén feltüntetettek szerint, amely magába foglalhatja pl. a nettó tömeget, -térfogatot, darabszámot, egységeket.

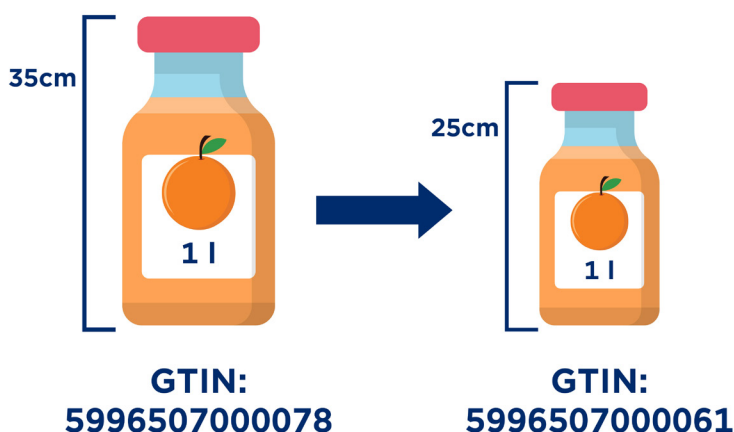

Megoldás: A két terméknek különböző GTIN számmal kell rendelkeznie, mivel a fenti szabály érvényesül. Ennek következtében az új kiszerelésű terméknek **új GTIN számot szükséges kiosztani mind alaptermék, mind pedig minden magasabb csomagolási szinten.**

4. példa

Üzleti szituáció: Egy 1 literes szörp eddig egy 35 cm magas palackban volt kapható, innentől 25 cm magas palackban lesz értékesítve. Módosul a csomagolás mérete, mivel ugyanaz a nettó űrtartalmú termék egy kisebb palackban is elfér. Szükséges új GTIN számot kiosztani a módosult termékre?

Kapcsolódó szabály: A fenti példa esetében [a szabvány 4. pontja](#) az irányadó. A szabvány ezen pontja szerint a 20%-ot meghaladó változás a fizikai méretben bármely tengely mentén, vagy a bruttó tömegben egy új GTIN kiadását teszi szükségessé.

Megoldás: A két terméknek különböző GTIN számmal kell rendelkeznie, amennyiben a fenti szabály érvényesül. Mivel a termék befoglaló méretei megváltoztak több, mint 20%-kal, az új kiszerelésű terméknek **új GTIN számot szükséges kiosztani mind alaptermék, mind pedig minden magasabb csomagolási szinten is.**

5. példa

Üzleti szituáció: Egy 1 literes szörp csomagolásán a gyártó a termékre vonatkozó új védjegy jelölést helyez el. Egyéb paraméter nem módosul a termék esetében. Szükséges új GTIN számot kiosztani a módosult termékre?

Kapcsolódó szabály: A fenti példa esetében [a szabvány 5. pontja](#) az irányadó. A szabvány ezen pontja szerint új tanúsítvány, védjegy feltüntetése vagy a meglévő eltávolítása miatti olyan csomagolás változásnál, amelynek jelentősége van a szabályozó szervek, a kereskedelmi partnerek vagy a végső fogyasztók számára, egy új GTIN kiadása szükséges.

GTIN:
5996507000085

GTIN:
5996507000092

Megoldás: A módosult terméknek új GTIN számmal kell rendelkeznie, mivel a fenti szabály érvényesül. Ennek következtében **új GTIN számot szükséges kiosztani mind alaptermék, mind pedig minden magasabb csomagolási szinten.**

6. példa

Üzleti szituáció: Egy 1 literes szörp elsődleges márkanéve megváltozik „A” márkáról „B” márkára. Egyéb paraméter nem módosul a termék esetében. Szükséges új GTIN számot kiosztani a módosult termékre?

Kapcsolódó szabály: A fenti példa esetében [a szabvány 6. pontja](#) az irányadó. A szabvány ezen pontja szerint a kereskedelmi árun megjelenő elsődleges márkanév változása egy új GTIN kiadását teszi szükségessé. az elsődleges márkanév az a márkanév, amelyet a fogyasztó leginkább felismer abban a formában ahogy a márkatulajdonos meghatározta, és kifejezhető logó és/vagy feliratok formájában.

GTIN:
5996507000108

GTIN:
5996507000115

Megoldás: A módosult terméknek új GTIN számmal kell rendelkeznie, mivel a fenti szabály érvényesül. Ennek következtében **új GTIN számot szükséges kiosztani mind alaptermék, mind pedig minden magasabb csomagolási szinten.**

7. példa

Üzleti szituáció: Egy 1 literes szörp mellé egy promóció keretein belül ajándék poharat csomagolnak. A pohár nincs saját GTIN számmal azonosítva és rögzítették a meglévő áruhoz, a szörphez. Egyéb paraméter nem módosul a termék esetében. Szükséges új GTIN számot kiosztani a módosult termékre?

Kapcsolódó szabály: A fenti példa esetében [a szabvány 7. pontja](#) az irányadó. Eszerint a termékek gyakran részei valamilyen promóciós időszaknak vagy eseménynek, mely a csomagolásuk megváltozásával is jár. az egy adott időszakra korlátozódó promócióknál, a kiskereskedelmi fogyasztási cikkek, **alaptermék GTIN-jét nem kell megváltoztatni**, de a nyomon követhetőség érdekében **dobozokat és raklapokat egyedien kell azonosítani** az ellátási láncban.

GTIN:
5996507000122

GTIN:
5996507000122

Megoldás: A szabvány szerint a promóciós terméknek **alaptermék szinten nem kell új GTIN számmal kell rendelkeznie, kizárólag magasabb csomagolási szinten**. Azonban gyakran célszerű alaptermék szinten is GTIN számot változtatni, amennyiben a márkatulajdonos statisztikai adatokat szeretne gyűjteni a promóciós időszak sikerességéről.

Tudta?

A szabvány szerint a márkatulajdonosok bármikor megváltoztathatják a GTIN-t, ha azt szükségesnek érzik saját, vásárlóik, valamint kereskedelmi partnereik igényei alapján.

GTIN:
5996507000207

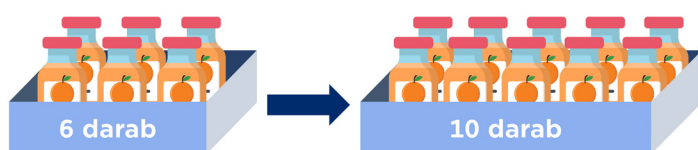
GTIN:
5996507000214

Megoldás magasabb csomagolás szinten: Fontos feltétel, hogy az eredeti áru feltüntetett nettó tartalma változatlan maradjon, továbbá a termék csomagolásának mérete vagy bruttó tömege ne változzon több mint 20 %-kal. Amennyiben valamelyik paraméter változik, úgy az ahhoz kapcsolódó GTIN Számkezelési Szabvány pont előírásai szerint kell eljárni. Azonban a fenti szabály értelmében **új GTIN szám kiadására van szükség minden létező csomagolási hierarchia szinten a kiskereskedelmi fogyasztási cikk, alaptermék szint felett**.

8. példa

Üzleti szituáció: A márkatulajdonos eddig 6 db szörpöt tett egy gyűjtőegységbe, azonban új típusú kartonokat szereztek be. Így mostantól egy gyűjtőbe már 10 db szörp fog kerülni. Egyéb paraméter nem módosul a termék esetében. Szükséges új GTIN számot kiosztani a módosult termékre?

Kapcsolódó szabály: A fenti példa esetében [a szabvány 8. pontja](#) az irányadó. Eszerint gyakran előfordul, hogy a gyűjtőben lévő termékek száma vagy a raklapra kerülő gyűjtők száma változik. Ezeket a változásokat hatékonyan és egyértelműen kell kommunikálni az ellátási lánc minden szereplője felé a fennakadások elkerülése érdekében.

GTIN:
5996507000146

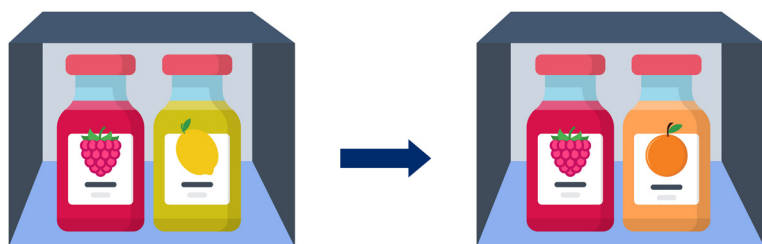
GTIN:
5996507000153

Megoldás: A szabvány szerint a fenti esetekben a terméknek **alaptermék szinten nem kell új GTIN számmal rendelkeznie**, mivel ezt a hierarchia-szintet nem érinti a változás, **kizárólag a magasabb csomagolási szinteket**.

9. példa

Üzleti szituáció: A kiskereskedelmi üzletekben nem csak az 1 literes kiszerelésű szörpöt lehet megvásárolni, hanem több különböző termékcsomagot is. az egyik ilyen termékcsomag 1 db málnás és 1 db citromos szörpöt tartalmaz. Ennek a termékcsomagnak egyedi GTIN száma és vonalkódja van, továbbá kizárólag bontatlanul vásárolható meg ez az egység. A márkatulajdonos úgy döntött, hogy a citromos szörpöt lecseréli narancs ízesítésű verzióra. Egyéb paraméter nem módosul a termék esetében. Szükséges új GTIN számot kiosztani az új termékcsomagra?

Kapcsolódó szabály: A fenti példa esetében [a szabvány 9. pontja](#) az irányadó. az előre meghatározott termékcsomagok olyan két vagy több termékből álló válogatásokat jelentenek, melyek nem megbonthatók és önálló termékként értékesítik őket (nevezhető még összecsomagolt árunak is). Ez azt jelenti, hogy a kereskedelmi partnerek előre megállapodnak a csomag összetételében, mely egy önálló GTIN azonosítót fog kapni. az árazás alapját is a teljes csomag fogja képezni, és az így megjelölt termék vonalkódját olvassák le a pénztárnál is. Egy vagy több új kereskedelmi áru hozzáadása az előre meghatározott termékcsomagokhoz, illetve az abban levő áruk megváltoztatása vagy cseréje, egy új GTIN kiadását teszi szükségessé.

GTIN:
5996507000160

GTIN:
5996507000177

Megoldás: Mivel a termékcsomagban az egyik termék megváltozott, ennek következtében **új GTIN számot szükséges kiosztani mind a termékcsomag, mind pedig annak minden magasabb csomagolási szintjén**.

Miért fontos a változások kommunikálása?

Szükség van-e arra, hogy a **fogyasztó és/vagy kereskedelmi partner megkülönböztesse** a megváltozott vagy új terméket a korábbi/jelenlegi termékektől?

Van-e a **jogszabály** által előírt/jogi felelősségre vonatkozó tájékoztatási kötelezettsége a fogyasztók és/vagy a kereskedelmi partner felé?

Lényeges hatása van-e az ellátási láncra (például a termék szállításának, tárolásának, átvételének módjára)?